

Asia: VN/32974/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

Lausunnonantajan lausunto

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?

Uudistuksen tarpeellisuutta ja esitettyjen tukitoimien riittävyyttä tulee peilata yhteiskunnassa tapahtuneisiin muutoksiin. Muuttunut toimintaympäristö,

oppilaiden lisääntyneet poissaolot, pandemia, yhteiskunnan eriytymiskehitys ja kielellinen ja kulttuurinen moninaistuminen ovat tuoneet uusia haasteita

kasvatukseen ja opetukseen. Huoli käyttäytymisellään reagoivien ja väkivaltaisesti käyttäytyvien oppilaiden määrän lisääntymisestä on kasvava. Opetushallitus

katsoo, että sinänsä tarpeelliseen kokonaisuudistukseen tarvitaan oppimisvaikeuksien tukemisen ohella toimia koulu- ja esiopetusyhteisöön kiinnittymiseen, osallisuuden vahvistamiseen, toimintakulttuurin kehittämiseen ja näiden johtamiseen, jotta kaikkien lasten ja nuorten yhdenvertaiset sivistykselliset oikeudet voidaan toteuttaa.

Suomi on YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksessa (1989) sekä yleissopimuksessa vammaisten henkilöiden oikeuksista (2008) sitoutunut kehittämään inklusiivista koulutusjärjestelmää, jossa jokainen lapsi ja oppilas saa tarvitsemansa tuen omassa esiopetuksen ryhmässään ja koulussaan ja tuntee kuuluvansa yhteisöön. Lisäksi Suomi on sitoutunut Unescon Salamancan julistukseen (1994). Julistus velvoittaa inklusioon, jolla tarkoitetaan kaikkien lasten yhteistä opetusta, joka järjestetään asianmukaisin tukitoimin ja jossa huolehditaan siitä, että myös vammaiset oppilaat ovat hyväksytyjä ja arvostettuja yhteisön jäseniä. Koulutuksen uudistuksia suunniteltaessa onkin varmistettava, ettei tuen järjestämisen toteutustavat kuten erityisluokat synnytä segregoivia rakenteita, jotka estävät osallisuutta ja voivat johtaa koulutuksesta ja yhteiskunnasta syrjäytymiseen. Tuen tarjoaminen lapselle ja nuorelle tulee olla keskiössä niin, että tuen rakenteet tai esimerkiksi opetusryhmien joustamaton sääntely eivät estä oikea-aikaisen ja oikein kohdistetun tuen antamista.

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne tarkoituksenmukainen?

Yleisesti kokonaisrakenteesta

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen perusta on toimintakulttuuri, joka tukee laadukasta esi- ja perusopetusta sekä ennaltaehkäisee tuen tarpeen syntymistä.

Toimintakulttuuri on keskeisessä asemassa esi- ja perusopetuksen yhteisöllisten tavoitteiden saavuttamisessa, yhteisöön kiinnittymisessä ja sitoutumisessa, esi- ja perusopetuksen perusteissa kuvatus arvopohjan, yhdenvertaisuuden, ihmis- ja oppimiskäsityksen sekä sivistyksellisten oikeuksien toteutumisessa. Varsinaisten oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyn ja lapsen ja oppilaan oppimisen tukemisen ohella on tärkeää tukea osallisuutta ja yhteisöön kiinnittymistä. Toimintakulttuuri on keino vaikuttaa esiopetukseen osallistumiseen ja koulunkäynnin tukeen siten, että se tukee oppilaiden ja yhteisön jäsenten sosiaalisten suhteiden rakentumista sekä ennaltaehkäisee kiusaamista, syrjäytymistä ja poissaoloja. Koko yhteisöä koskeva ja hyvinvointia tukeva toimintakulttuuri kehittyy systemaattisesti, kun kehittämistyössä ovat mukana opetus- ja sivistyshallinto, lasten ja oppilaiden huoltajat, luottamushenkilöt, päättäjät ja keskeiset yhteistyötahot kuten opiskeluhoitoalan asiantuntijat.

Toimintakulttuurin rakentaminen edellyttää aktiivista johtamista. Sen vuoksi esi- ja perusopetuksen tuen uudistamisessa ja toimeenpanossa tulee kiinnittää

huomiota paikallisen toimintakulttuurin johtamisen ja kehittämisen tukemiseen. Yhteinen kieli ja yhdenmukaiset käsitteet edistävät tarkoituksenmukaisen tuen ja toimintakulttuurin kehittymistä. Siksi Opetushallitus pitää tärkeänä, että keskeiset ja erityisesti uudet käsitteet määritellään mahdollisimman tarkasti ja niitä käytetään johdonmukaisesti. Yhdenvertaisuutta edistävän toimintakulttuurin kehittäminen heijastuu tuen uudistuksen normien laatimiseen ja toteuttamiseen. Inklusion käsitteen ja sen taustalla olevan arvopohjan avaaminen konkreettisemmin perustetekstissä on tärkeää yhdenvertaisen esi- ja

perusopetuksen edistämiseksi. Oppilaiden osallisuutta ja yhdenvertaisuutta koskevat toimintakulttuurin kirjaukset voidaan yhdenmukaistaa

varhaiskasvatussuunnitelman linjausten kanssa, mikä vahvistaa jatkumoa varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja perusopetukseen.

Kokonaisuudistuksessa tulisi selkiyttää, kohdentuuko tuki ainoastaan oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseen vai ovatko tuen järjestämisen tarpeet ja tavoitteet laaja-alaisempia, esimerkiksi osallisuuteen ja muiden inklusiivisten periaatteiden toteuttamiseen liittyviä. Tämä selkiyttäminen tulisi huomioida sekä luvun 4 a nimessä että 20 a §:ssä. Selkeät määrittelyt ja kriteerit ennakoiville tukitoimille, oppilaskohtaisille tukitoimille sekä perusopetuksen oppimäärästä ja

opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamiselle mahdollistavat yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset toimintatavat koko Suomessa. Opetushallitus esittää, että jatkossa käytettäisiin käsitettä oppimisen,

osallisuuden ja yhteisöön kiinnittymisen tuki ja näillä korvattaisiin aiempi käsite oppimisen ja koulunkäynnin tuki.

Uudistuksella pyritään siihen, että tuen tarpeen arviointi kohdentuisi tehostetun tai erityisen tuen tarpeen arvioinnin sijaan ryhmämuotoisten ennakoivien

tukitoimien ja lapsen yksilölliseen tilanteeseen soveltuvien oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arviointiin. Koulujen ja esiopetuksen olisi jatkossa entistä

vahvemmin vastattava lasten ja oppilaiden moninaisuuteen. Opetushallitus pitää hyvänä, että tukitoimia toteutetaan osana järjestämiskaupan ja oppilaitoksen

perustoimintaa oppilaan lähiyhteisössä ensisijaisesti ryhmämuotoisina, ja siten, että toteuttaminen edellyttää opettajien yhteistyötä. Näin oppimisen,

osallisuuden ja yhteisöön kiinnittymisen tuki kiinnittyy vahvemmin osaksi rakenteita, ja ne ovat valmiina kaikille oppilaille. Tämän mahdollistaa myös

uudistuksen toteuttamiseen varattu rahoitus. On tärkeää huolehtia, että myös oppilaskohtaiset tukitoimet ovat järjestettävissä mahdollisimman usein oppilaan

lähikoulussa, eikä tuen tarpeen lisääntyminen edellytä siirtymistä sieltä pois. Opetushallitus pitää tärkeänä, että tukitoimet eivät saa tuntua oppilaasta

rangaistukselta. Siksi huomiota tulee kiinnittää ensisijaisesti muun opetuksen yhteydessä annettavaan tukeen, jolloin oppilaan koulupäivä ei pitene.

Koulupäivän pidentymisellä saattaa olla kielteisiä vaikutuksia myös koulukuljetusten järjestämiseen.

Oppimisen tuen kokonaisuudistusta suunniteltaessa on tärkeää huomioida yhteisöllisen opiskeluhuollon, monialaisen yhteistyön, kouluun kiinnittymisen ja

poissaoloihin puuttumisen sekä oppilaan ohjauksen näkökulmien integroiminen tuen kokonaisrakenteeseen sekä esi- ja perusopetuksen toimintakulttuuriin.

Säännöskohtaiset kommentit

18 § 3 momentissa esitetään, että oppilaan opetus voidaan painavasta syystä järjestää osittain toisin kuin tässä laissa säädetään. Esitöissä todetun mukaisesti

18 §:n soveltamisala on ollut laajempi kuin mitä lainsäätäjällä on alun perin tarkoittanut ja sen perusteella on voitu rajoittaa oppilaan oikeutta suorittaa

perusopetuksen oppimäärää monissa erilaisissa tilanteissa. 18 §:ä ehdotetaankin muutettavaksi niin, ettei kohdasta muodostu uutta mahdollisuutta nykyiseen

laajaan ja joissakin tapauksissa oppilaan oikeuksia rajaavaan soveltamiseen.

Opetushallitus esittää 18 §:n 3 momentin poistamista ja 20 h §:n täydentämistä niin, että kun oppilas vapautetaan terveydellisestä syystä suorittamasta oppiaineen oppimäärää, voitaisiin hänet vapauttaa myös muusta opetuksesta ja ohjatusta toiminnasta, jos osallistumis- ja koulukäyntiajan lyhentäminen tai esiopetuksen ja koulunkäynnin järjestäminen vaihtoehtoisessa paikassa on oppilaan terveyteen liittyen välttämätöntä ja vapauttaminen katsotaan lapsen edun mukaiseksi. Tähän liittyen Opetushallitus esittää, että 20 h §:ä sovellettaisiin myös esiopetukseen, mikäli se lapsen esiopetukseen osallistumisen kannalta olisi välttämätöntä, ja järjestelyllä turvattaisiin lapsen esiopetukseen osallistuminen.

20 a §:n momentit on käsitteellisesti muotoiltu niin, että niistä muodostuu mielikuva tuen vaiheista, jotka kohdentuvat lapseen ja oppilaaseen vaihe

vaiheelta. Opetushallitus tunnistaa, että opetussuunnitelmien perusteissa sekä paikallisten opetussuunnitelmien toimeenpanon tuessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että tukitoimet kohdennetaan lapsen ja oppilaan tarpeen ja edun mukaisesti, eikä tuen kokonaisrakenne saa viivästyttää tarvittavan tuen kohdentamista. Uudistuksen tavoitteena onkin varmistaa, että tuen rakenteet sekä ennakoivien tukitoimien että oppilaskohtaisten tukitoimien osalta ovat osa esiopetuksen järjestämispaikan ja koulun perustoimintaa, jolloin niiden käynnistymisessä ei ole viivettä.

20 a §:ssä olisi lisäksi syytä tarkentaa, miltä osin oikeutta määrittelevät momentit koskevat esiopetusta. Esimerkiksi tukitoimien tarkoitusta määritellään 20 a §:nsimmäisessä momentissa siten, että niiden tarkoituksena on turvata, että

kaikki oppilaat voisivat saavuttaa perusopetuksen oppimäärän ja opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Opetushallitus kiinnittää huomiota

siihen, että esiopetus ei tähtää perusopetuksen oppimäärän saavuttamiseen ja esiopetuksen opetussuunnitelmassa tavoitteet on asetettu pedagogiselle

toiminnalle, ei lapselle, joten epäselväksi jää, mikä lopulta on tukitoimien tarkoitus. Tämän tarkentaminen on tärkeää sekä tuen tarpeen että tuen

vaikuttavuuden arvioinnin näkökulmasta.

Lisäksi 20 a §:ssä tulisi tarkentaa, koskevatko kaikki oikeutta määrittelevät momentit myös perusopetukseen valmistavaa opetusta. Opetushallitus

tunnistaa, että Perusopetukseen valmistavan opetuksen perusteiden 2015 (Määräykset ja ohjeet 2015:49) luku 6 Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja

koulunkäynnin tuki tulee päivittää.

Opetushallitus esittää, että pykälien ja perusteluiden muotoilussa huomioitaisiin yleisemminkin esiopetuksen ominaispiirteet. Lisäksi esitetään arvioitavaksi,

olisiko joihinkin pykäliin, kuten 20 g § tarpeen lisätä erillinen momentti, joka huomioisi esiopetuksen omaleimaisuuden ja vahvistaisi tuen jatkumoa

varhaiskasvatuksesta esiopetukseen sekä tuen yhteensovittamista esiopetuksen ja esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen aikana. Toisaalta Opetushallitus esittää tarkasteltavaksi, voisiko päiväkodissa järjestettävässä esiopetuksessa soveltaa varhaiskasvatuslain tukea koskevia velvoitteita, mikä selkiyttäisi tuen järjestämisen kokonaisuutta esiopetuksen ja esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen aikana.

Opetushallitus esittää, että 27 §:n mukainen perusopetuksen aloittaminen vuotta säädettyä myöhemmin säilytettäisiin edelleen mahdollisuutena. Perusopetuksen aloittaminen vuotta säädettyä myöhemmin olisi mahdollista, mikäli lapsen toimintakyvyn rajoitteesta johtuen sen katsottaisiin olevan lapsen edun mukaista ja esiopetukseen osallistumisen arvioitaisiin tukevan lapsen oppimisvalmiuksien kehittymistä.

Lisäksi Opetushallitus esittää, että 27 §:ä muutettaisiin siten, että jatkossa perusopetuksen aloittaminen vuotta säädettyä aikaisemmin perustuisi vain

psykologiseen selvitykseen. Lääketieteelliselle selvitykselle ei nähdä tarvetta perusopetuksen aloittamisen aikaistamista arvioitaessa ja siitä päätettäessä.

Psykologisten selvitysten tulisi lisäksi olla yhdenvertaisesti mahdollisia kaikille lapsille.

Perusopetuslain tukea koskevien osuuksien muuttuessa on tärkeää, että uudistus otetaan lakimuutoksissa ja perusteluissa huomioon myös perusopetuslain 8 a

luvun mukaisessa aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Aamu- ja iltapäivätoiminta voitaisiin katsoa yhdeksi tukimuodoksi sekä ennakoivissa tukitoimissa että

oppilaskohtaisissa tukitoimissa.

Lisäksi Opetushallitus esittää, että 31 §:n mukainen oikeus lapsen tarvitsemiin maksuttomiin palveluihin ja apuvälineisiin kohdennettaisiin jatkossa myös aamu- ja iltapäivätoimintaan. Näin vahvistettaisiin lapsen osallisuutta ja mahdollisuuksia toimia osana yhteisöä.

Opetushallitus tuo esille, että perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet (Määräykset ja ohjeet 2011:1) tulee päivittää ainakin siltä osin, että uudistuksessa vaihtuvat käsitteet muutetaan vastaamaan nyt käsiteltävää esitystä.

4 a §: Konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun lisäämisellä perusopetuslakiin tavoitellaan aiemmin hankemuotoisena toteutetun toiminnan vakiinnuttamista.

Konsultatiivinen sairaalaopetus nähdään hyvänä toimintana. Toimintaa on kehitetty opetus- ja kulttuuriministeriön erillisrahoituksella, mutta Opetushallitus

esittää huolen, kuinka varmistetaan toiminnan käynnistämisen ja kehittämisen resurssit sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.

Vuoden 2022 Oikeus oppia -loppuraportissa esitettiin, että vaativa konsultaatio tulisi vakiinnuttaa pysyväksi rakenteeksi. Vaativan konsultaation

vakiinnuttaminen edellytti lainsäädännöllisiä muutoksia, jotka esityksen mukaan ollaan nyt toteuttamassa sairaalakoulujen osalta. Raportissa esitetään, että niin Oppimis- ja ohjauskeskus Valterilla, Valtion koulukotikouluilla, sairaalakouluilla kuin kuntien Elmeri-kouluilla olisi mahdollisuus tarjota konsultaatiota

maksupalvelutoimintana. Konsultatiivinen työtapa tulisi löytää yhdessä näiden toimijoiden kesken niin, että palveluiden ja tuen tulisi olla kaikille opetuksen

järjestäjille saavutettavia ja yhdenvertaisesti maksullisia tai maksuttomia. Vaativan konsultaation tarkoituksena on vahvistaa paikallista pedagogista

osaamista, tukea ja monialaista yhteistyötä ja löytää yhdessä lapsen esiopetuksen järjestämispaikan ja oppilaan lähikoulun kanssa ratkaisuja lapsen tai nuoren

erityisen vaativiin tilanteisiin, jotka voivat liittyä esimerkiksi psyykkisiin pulmiin, moni- ja vaikeavammaisuuteen, kehitysvammaisuuteen, autismikirjoon tai muihin neuropsykiatrisiin häiriöihin.

Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että oppimisen tukea koskevat lakimuutokset tunnistavat konsultatiivisena toimijana vain sairaalaopetuksen.

Valteri-koulut tuottavat jo nykyisin konsultatiivista erityisopetusta. Esityksestä jääkin epäselväksi, mikä rooli Valteri-kouluilla on suhteessa 4 a §:n mukaiseen

konsultatiiviseen sairaalaopetuspalveluun. Esitykseen olisi myös hyvä tarkentaa, onko sairaalakoulujen konsultaatio kunnille kokonaan maksutonta ja tarjotaanko sitä kaikille oppilaille vai ainoastaan niille, joilla on jo voimassa oleva hoitosuhde erikoissairaanhoidon. Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu kohdistuu osin eri oppilaisiin kuin Valteri-koulujen tuottama konsultaatio. Opetushallitus kiinnittääkin huomioita siihen, että palvelun yhdenvertaisesta saatavuudesta tulisi huolehtia oppilaan vammasta tai tuen tarpeen laadusta riippumatta. Valteri-koulujen tuottamat palvelut ovat nykyisellään kunnille maksullisia. Lisäksi Opetushallitus esittää tarkasteltavaksi lainsäädännön muutoksen, jolla mahdollistettaisiin valtion koulukotien konsultoiva rooli käytöksellään reagoivien lasten ja oppilaiden kohdalla. Myös Elmeri -koulujen roolia suhteessa edellä mainittujen toimijoiden rooleihin tulisi täsmentää.

Onko ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Opetushallitus esittää huolena, miten varmistetaan ennakoivien tukitoimien ja oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteutuminen osana

esiopetuksen ja koulun perustoimintaa ja niiden kohdistuminen myös niihin oppilaisiin, joilla on vaikeuksia suoriutua opinnoistaan tai osallistua opetukseen.

Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden ja niihin kytkeytyvien ennakoivien tukitoimien kohdentumista tulisi tarkastella laajasti

opetussuunnitelman sisältöjen ja toimintakulttuurin näkökulmasta. Ennakoivat tukitoimet ja oppimisen edellytyksiä tukeva toimintakulttuuri muodostavat

kestävän pedagogisen perustan niin oppimiskokonaisuuksille ja eri oppiaineille kuin laaja-alaiselle osaamiselle, esimerkiksi tunne- ja vuorovaikutustaidoille.

Opetushallitus esittää, että 20 b §:n nimi Ennakoivat tukitoimet ja niiden järjestäminen muutettaisiin muotoon Oppimisen edellytyksiä tukevat

opetusjärjestelyt, ja hallituksen esitysluonnoksen mukaisia ennakoivia tukitoimia tarkasteltaisiin osana oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyitä.

Opetushallitus pitää tärkeänä, että ryhmämuotoiset, oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt määrittäisivät 20 b §:n mukaista kokonaisuutta. Siten

muodostuisi laajempi kokonaisrakenne niille järjestelyille, joita niin esi- kuin perusopetuksessa tulee toteuttaa osana perustoimintaa.

Opetushallitus esittää, että ennakoivat tukitoimet -käsitteestä luovuttaisiin, ja korvattaisiin se käsitteellä tukea antava opetus. Tukea antavaan opetukseen

sisältyisi esityksessä ennakoiviksi tukitoimiksi nimetyt ennakoiva tukiopeutus, opetuskielen tukiopeutus ja erityisopettajan antama opetus muun opetuksen

yhteydessä. Tukea antavan opetuksen muotoja suunniteltaisiin ja niiden vaikuttavuutta arvioitaisiin osana oppimisen edellytyksiä tukevia

opetusjärjestelyjä.

Opetushallitus ei myöskään pidä tarkoituksenmukaisena käsitettä ennakoiva tukiopeutus, sillä on tärkeää, että tukiopeutus kohdentuu myös muihin tarpeisiin

kuin uusiin opittaviin asioihin etukäteen tutustumiseen.

20 b §:n muotoilu jättää epäselväksi tuleeko ennakoivia tukitoimia järjestää myös esiopetuksen järjestämispaikassa. Esiopetuksen osalta tulisi tarkentaa myös

ennakoivien tukitoimien resursointia, sillä esityksen mukainen tapa ei sovellu esiopetuksen järjestämiseen.

Esiopetuksen osalta ennakoiva tukiovetus ja opetuskielen tukiovetus eivät ole tarkoituksenmukaisia tukitoimia, vaan varhaiskasvatuslain 15 c § mukaisella varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatiolla ja opetuksella voidaan vastata osin vastaaviin tarpeisiin, joihin ennakoivaa tukiovetusta ja opetuskielen tukiovetusta on esitetty kohdennettavan. Oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin voidaan sisällyttää myös muita, esiopetukseen soveltuvia eriyttämisen muotoja, joilla vastataan jo varhaisessa vaiheessa erilaisiin oppimisvaikeuksiin.

Tuen jatkumon näkökulmasta Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että uudistuksessa ei ole huomioitu varhaiskasvatuslain (540/2018) 15 b § mukaista

jäsennystä lapsen tuen toteuttamisen muodoista. Opetushallitus esittää, että tämä jäsenitys lisättäisiin 20 b §:än, sillä se selkiyttäisi tuen jatkumoa

varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset toimenpiteet jäsentäisivät oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden

kokonaisuutta. Nämä toimenpiteet huomioisivat laajemmin lasten ja oppilaiden moninaiset tarpeet, kuten lapsen lääkehoitoon tai näkövammaisen lapsen opetukseen liittyvät järjestelyt, ja tukisivat siten tuen kokonaisrakenteen jäsentämistä.

Erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä esitetään tarkennettavaksi käsitteellisesti siten, että siihen sisällytetään myös konsultaatio,

kuten varhaiskasvatuslain 15 c §:ssä. Toinen vaihtoehto on tarkastella erityisopettajan konsultaatiota oppimisen edellytyksiä tukevana

opetusjärjestelynä.

Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että uudistuksessa tulisi varmistaa, että kaikilla opetuksen järjestäjillä olisi yhtäläiset mahdollisuudet tarjota kaikkia

tukitoimia lähipalveluna.

Opetuskielen eli pääsääntöisesti suomen tai ruotsin kielen tukiovetus kohdentuu lähtökohtaisesti erilaisia tukitoimia tarvitseville oppilaille: niiden oppilaiden,

joiden äidinkieli on muu kuin koulun opetuskieli lisäksi opetuskielen tukiovetus on tarkoitettu viittomakielisille oppilaille ja oppilaille, joilla on kielen kehityksen häiriötä tai kehitysvammaisuuteen, monimuotoiseen kehityshäiriöön tai autismikirjoon liittyvää kielellisen kehityksen häiriötä. Kielen kehityksen häiriö tai autismikirjoon liittyvä kielellisen kehityksen häiriö edellyttää pitkäkestoista tukea ja poikkeaa luonteeltaan toisen kielen oppijalle annettavasta opetuskielen taitoa vahvistavasta tuesta. Opetuskielen tukiovetusta antavalla opettajalla tulisivin olla monipuolisesti ja riittävästi kielitietoisin opetuksen kompetenssia, koska opetuskielen tukiovetus tähtää paitsi opetuskielen, myös eri tiedonalojen tekstitaitojen kielitietoiseen opetukseen. Esityksessä tulisi tarkentaa, tarjotaanko opetuskielen tukiovetusta myös esimerkiksi äidinkielenään suomea puhuvalle, mutta ruotsinkieliseen kouluun hakeutuneelle.

Opetushallitus esittää tarkennettavaksi, mihin tietoon perustuen ennakoivien tukitoimien eli lausunnossa esitetyn tukea antavan opetuksen toteutumisen

seuranta ja vaikuttavuuden arviointi tehtäisiin. Näkemyksemme mukaan tämä edellyttää tukitoimien toteuttamiseen liittyvää kirjaamista, sillä kuten 20 d § 1

momentin mukaan esityksessä säädettäisiin, oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnissa on selvitettävä ja kuvattava 20 c §:ssä tarkoitettu oppilaan

oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarve, opintojen etenemisen tilanne, aiemmat tukitoimet ja oppilaan edun mukaiset oppilasta parhaiten tukevat tukitoimet.

Opetushallitus esittää, että oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen kannalta välttämätön tieto tulee kirjata. Kirjaamiseen sisältyisi tieto siitä, keille lapsille

ennakoivia tukitoimia eli lausunnossa esitettyä tukea antavaa opetusta on kohdennettu. Arviointia tehtäisiin suhteessa siihen, miten oppimisen edellytyksiä

tukevat opetusjärjestelyt ja niihin sisältyvä tukea antava opetus ovat toteutuneet, ja mikä on ollut niiden vaikuttavuus.

Opetushallitus pitää tärkeänä, että oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä ja ennakoivia tukitoimia täsmennettäisiin esi- ja

perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa, ja kansallisesti määritellyt periaatteet ja toteutustavat siten velvoittaisivat opetuksen järjestäjiä. Tuen

toteuttaminen on kuitenkin aina sidoksissa sekä järjestämispaikan, ryhmän että oppilaan tarpeisiin, ja siten paikallisille tarkennuksille ja tapauskohtaiselle

harkinnalle tulee jättää mahdollisuus.

Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Opetushallitus näkee, että oppilaan tuki tulisi järjestää lapsen edun mukaisesti ensisijaisesti omassa opetusryhmässä. Opettajan kelpoisuus ei saisi ohjata

oppilaan tuen järjestämistä. Oppilaan tuen tarpeen mukaista tukea tulisi antaa hänen tarpeidensa kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Oppilaan oikeus lähipalveluihin tulisi turvata aina, kun se suinkin on mahdollista. Lisäksi Opetushallitus pitää opetusryhmien muodostamisessa oppilaskohtaisia tukitoimia saavien oppilaiden määrän rajaamista enintään viiteen oppilaaseen ongelmallisena. Syyt oppilaskohtaisiin tukitoimiin vaihtelevat. Sen vuoksi

oppilaskohtaisia tukitoimia saavia oppilaita ei voida kohdella yhtenä ryhmänä, joiden määrää yleisopetuksen ryhmässä voitaisiin rajata pelkän tuen tarpeen

perusteella. Tällaisessa käytänteessä on riskinä oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun vaarantuminen silloin, kun oppilaskohtaisia tukitoimia tarvitsevien

oppilaiden määrä opetusryhmässä muuttuu. Lisäksi tällaista oppilaan saamaan tukeen perustuvaa luokittelua voidaan pitää haitallisesti leimaavana.

Oppilaskohtaiset tukitoimet määrittyvät esityksessä vahvasti erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antamana opetuksena. Tämä voi aiheuttaa toteutuessaan sen, että koulun arjessa yleisopetuksen ja erityisopetuksen erillisjärjestelmä vahvistuu, eikä kyseinen eriytyminen edistä opettajien yhteistyötä tai oppilaiden saamaa tukea.

Esityksen mukaan 20 g §:n 2 momentin mukaisen viiden oppilaan määrän tilapäinen ylittäminen tarkoittaisi tilannetta, jos oppilas siirtyy toisesta koulusta kesken lukuvuoden. Viiden oppilaan enimmäismäärä voisi esityksen mukaan tällöin ylittyä enintään kyseisen lukuvuoden ajan. Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että etenkin suurimmissa kaupungeissa kesken lukuvuoden muuttavia on usein huomattavasti enemmän kuin yksi. Opetushallitus esittääkin, että ryhmäkoon tilapäinen ylittyminen jäisi paikallisesti päätettäväksi kuitenkin siten, ettei järjestely vaaranna opetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

20 c § 2 momentissa yhtenä oppilaskohtaisena tukitoimena mainitaan säännöllinen erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä tai

pienryhmässä. Opetushallitus esittää tukitoimien kirjaamista seuraavasti: säännöllinen erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä ja

pienryhmässä. Tällä muutoksella varmistettaisiin, että erityisopettajan opetuksen järjestämistapa arvioitaisiin tapauskohtaisesti ja integroituminen mahdollisiin muihin opetusryhmiin arvioitaisiin oppilaan edun mukaisesti. Opetushallitus pitää tärkeänä, että oppilaalla olisi lähtökohtaisesti oikeus osallistua oman opetusryhmänsä opetukseen sen sijaan, että opiskelisi oppiaineen koko oppimäärän pienryhmässä. Opetusryhmä tulisi ratkaista tapauskohtaisesti lapsen

edun mukaisesti.

Opetushallitus katsoo, että päätöksessä oppilaskohtaisista tukitoimista tulisi käydä ilmi, mihin oppimääriin päätös kohdistuu. Näin mahdollistettaisiin osaltaan

edellä mainitut joustavat toimintatavat ja opetuksen järjestäminen lapsen edun mukaisesti tarvittaessa osin pienryhmässä ja osin omissa opetusryhmässä. Lisäksi kuten edellä on todettu, tulee huomioida, etteivät opettajan kelpoisuusvaatimukset estä joustavien opetusjärjestelyjen toteuttamista.

Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että lapsen ja oppilaan tietyt tarpeet, kuten esimerkiksi tulkitseminen tai apuvälineiden käyttö, tulee mahdollistaa

lähtökohtaisesti viipymättä osana ryhmässä tapahtuvaa opetusta. Myös esimerkiksi somaattisiin sairauksiin liittyvät hoidollisuuden ja turvallisuuden

tarpeet saattavat edellyttää avustajapalveluja esiopetuksen tai koulupäivän aikana. Sen vuoksi on tärkeää, että vammaan tai sairauteen liittyvien tulkitsemis-

ja avustamispalveluiden ja apuvälineiden käytöstä säädettäisiin siten, ettei näiden palveluiden ja apuvälineiden kohdentaminen olisi riippuvaista ennakoivien tukitoimien toteuttamisesta. Voitaisiin tarkastella, tulisiko apuvälineiden käyttö, avustajapalvelut ja tulkitsemispalvelut olla erillisenä pykälänä vastaavalla tavalla kuin varhaiskasvatuslain 15 c §:ssä ohjaten kohdentamaan näitä palveluita ja apuvälineitä lapselle tai oppilaalle viivytyksettä, mikäli tarve havaitaan. Toinen vaihtoehto olisi selkeämmin tuoda esiin, että 31 §:n mukaisia palveluita ja apuvälineitä tulee kohdentaa riippumatta ennakoivien tukitoimien antamisesta, mikäli lapsen tarve sitä edellyttää.

Avustajapalveluiden kohdentumista tulisi myös selkiyttää huomioiden se, että sekä esiopetuksen ryhmissä että perusopetuksen luokissa kaikkea avustamista ei ole tarpeen määritellä oppilaskohtaiseksi vaan pikemminkin oppimisen edellytyksiä tukeviksi opetusjärjestelyiksi.

Opetushallitus esittää myös huomioitavaksi, että ammatillisen koulutuksen näkökulmasta koulunkäynninavustaja-nimike on vanha, ja sitä ei ole käytetty

enää vuosiin. Nykyisin käytössä on koulunkäynninohjaaja-tutkintonimike ja suurin osa kunnista on siirtynyt myös käyttämään koulunkäynninohjaajan

tehtävänimikettä. Tämä nimike kuvaa paremmin nykyisiä työtehtäviä eikä sekoitu sosiaali- ja terveysalan avustaja -nimikkeisiin. Esityksen mukaan 37 §:än ollaan kuitenkin jättämässä vanha koulunkäyntiavustaja -nimike, vaikka perustelutekstissä kuvataankin kattavasti koulunkäynninohjaajan nykyistä

tehtävänkuvaa ja siihen liittyvää ammatillista tutkintoa. Opetushallitus esittää koulunkäyntiavustaja -nimikkeen korvaamista 37 §:ssä koulunkäynninohjaaja-nimikkeellä.

Varhaiskasvatuslain uudistuksen myötä myös yksityisille toimijoille tuli vastaava velvoite järjestää tukea kuin kunnalla on. 20 c §:n 4 momentti ei kuitenkaan

laajenna oppilaskohtaisten tukitoimien järjestämisen velvoitetta yksityisille opetuksen järjestäjille, mikä on ristiriidassa varhaiskasvatuslakiin tehdyn

muutoksen kanssa. Erityisesti esiopetuksen osalta ristiriita näyttäytyy ilmeisenä, kun velvoitetta järjestää oppilaskohtaisia tukitoimia, kuten tulkitsemis- ja

avustajapalvelu ja apuvälineitä tai erityisopettajan antamaa säännöllistä opetusta ei ole, mutta esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen osalta kyseiset

velvoitteet koskevat myös yksityisiä palveluntuottajia.

Ehdotuksessa 20 e ja 20 h § mukaisesti opetuksen järjestäjä voi päättää siitä, että perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista voidaan

poiketa, jos oppilas ei ennakoivista ja oppilaskohtaisista tukitoimista huolimatta kykene suoriutumaan hyväksytysti perusopetuksen oppimäärästä tai

opetussuunnitelman mukaisista tavoitteista. Opetushallitus haluaa kiinnittää huomiota siihen, että tämänhetkisten määräysten perusteella toteutetut

oppimäärän yksilöllistämisen periaatteet ovat vaihdelleet opetuksen järjestäjäkohtaisesti, eikä tuki oppilaille ole toteutunut yhdenvertaisesti.

Opetushallitus pitää tärkeänä, että oppimäärästä tai tavoitteista poikkeamisesta säädettäisiin mahdollisimman selkeästi. Opetushallitus haluaa myös kiinnittää

huomiota siihen, että aikaisemmin mahdollistettu oppiainekokonaisuuksittain opiskelu on yhdenmukaista toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen kanssa.

Lisäksi Opetushallitus pitää suotavana, että mahdollisuudesta opiskella erityisten painoalueiden mukaisesti luovutaan.

Opetushallitus kiinnittää huomiota myös siihen, että esityksessä oppilaskohtaiset tukitoimet on määritelty perusteluissa vahvemmitse tukitoimiksi. Tämä ilmaus arvottaa tarpeettomasti ennakoivia ja oppilaskohtaisia tukitoimia suhteessa toisiinsa eikä sisällä tukitoimien jäsentämisen kannalta tarpeellista tietoa.

Opetushallitus esittääkin määrittelyn jättämistä kokonaan pois. Toinen vaihtoehto olisi, että oppilaskohtaiset tukitoimet määriteltäisiin säännöllisiksi tai

kokoaikaisiksi tukitoimiksi, mikä selkeyttäisi tukitoimien tarpeen arviointia varhaiskasvatuksesta esiopetukseen sekä esiopetuksesta perusopetukseen

siirryttäessä.

Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Esityksen tavoitteena on vähentää opetushenkilöstön hallinnollista työtä vähentämällä tuen arvioinnissa, päätöksenteossa ja suunnittelussa tarvittavien

asiakirjojen määrää. Hallituksen esityksessä voi kuitenkin saada käsityksen, että oppilaskohtaisista tukitoimista laaditaan erikseen arvio, päätös ja suunnitelma eli kolme asiakirjaa. Jos tarkoituksena on, ettei 20 d §:n mukaisesta arvioinnista laadita erillistä asiakirjaa, tämä olisi hyvä todeta perusteluissa. Arvioinnin

perusteella laaditaan 20 e §:n mukainen päätös sekä 20 f §:n mukainen suunnitelma. Perusteluissa tulisi todeta, että tässä prosessissa vaadittavat

dokumentit ovat suunnitelma ja päätös tukitoimien toteuttamiseksi.

Esityksen mukaan arvioinnissa olisi selvitettävä ja kuvattava oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarve, opintojen etenemisen tilanne, aiemmat tukitoimet ja oppilaan edun mukaiset oppilasta parhaiten tukevat tukitoimet. Edellä todetun mukaisesti tämä edellyttää Opetushallituksen näkemyksen mukaan, että ennakoivat tukitoimet kirjataan oppilaan tietoihin. Tukitoimien kirjaaminen lukuvuosisuunnitelmaan ei Opetushallituksen näkemyksen mukaan ole riittävää. Opetushallitus esittää, että kirjaamisen tulisi kytkeytyä ryhmätasolla tehtävään suunnitteluun ja arviointiin. Siten olisi tiedossa, ovatko suunnitellut oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ennakoivat tukitoimet eli tässä lausunnossa esitetty tukea antava opetus toteutuneet. Tällöin voitaisiin arvioida niiden riittävyttä ja vaikuttavuutta suhteessa toteutumiseen.

Esityksen mukaan 20 d §:n mukaisen arvioinnin ja 20 f §:n mukaisen suunnitelman tekevät oppilaan opettajat. Opetushallitus esittää, että pykälän

tekstiä täydennettäisiin vastaamaan perusteluiden sanamuotoa, eli että arvioinnin tekevät oppilasta opettavat opettajat. Lisäksi esitetään, että tarvittaessa erityisopettaja tai erityisluokanopettaja osallistuvat prosessiin.

Edelleen Opetushallitus pitää tärkeänä, että 20 f §:n mukainen suunnitelma laadittaisiin päätöksenteon yhteydessä, koska tuen antamisen tapa

konkretisoituu vasta suunnitelmassa. Opetushallitus katsookin, että suunnitelma tulisi olla valmisteltuna, kun tuesta päätetään.

Onko teillä täydennettävää esityksen vaikutusarvioihin?

Hallituksen esityksessä ehdotetut valtionosuusrahoitukseen liittyvät muutokset vaikuttavat Opetushallituksen vastuulla olevaan opetus- ja kulttuuritoimen

valtionosuusrahoituksen laskentaan ja asiakasohjaukseen sekä Opetushallituksen vuotuisen kustannustiedonkeruun toimittamiseen. Valtionosuusrahoituksen laskenta toteutetaan muutoksen edellyttämällä tavalla sovittaen laskentaprosessin vaiheet jo olemassa oleviin valtionosuuksien laskentaprosesseihin. Laskennassa tarvittavat suorit tiedot poimitaan KOSKI-tietovarannosta.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksen asiakasohjausta kehitetään asiakirjojen, tiedotteiden, neuvonnan ja viestinnän osalta. Asiakasohjauksen

toteutuksessa huolehditaan siitä, että toiminnan järjestäjillä on riittävästi tietoa muutoksen heiltä edellyttämistä toimenpiteistä sekä valtionosuusrahoituksen

laskennan perusteena käytettävien suoritettietojen oikeellisuudesta. Valtionosuusrahoituksen laskennassa käytettävien tietojen keräämisessä, sekä

siihen liittyvässä asiakasohjauksessa ja neuvonnassa on kiinnitettävä erityistä huomiota valtionosuusrahoituksen kohteena olevia oppilaita koskevien tietojen

sekä oppilaiden oikeuksien turvaamiseen, tietojen käsittelyn eri vaiheissa.

Hallituksen esityksen mukainen opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksen muutos koskee kaikkia niitä noin 300 opetuksen järjestäjää, joiden esi- ja/tai perusopetuksessa on pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvia oppilaita.

Onko teillä parannusehdotuksia esitysluonnokseen?

Lausunnossa edellä mainittujen esitysten lisäksi Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että opetusryhmien muodostamista koskevassa 20 g §:ssä ei ole

esiopetusryhmän kokoa ohjaavia säännöksiä 4 momenttia lukuun ottamatta. Tämä on huomionarvoista, sillä perusopetuksen osalta opetusryhmien kokoa

säädellään 20 g §:än perustuen, ja vastaavalla tavalla varhaiskasvatuslain 35 ja 38 §:t edellyttävät huomioimaan useiden tuen muotojen säännöllisen tai

kokoaikaisen toteuttamisen tarpeen joko lasten määrässä tai henkilöstön määrässä, jollei lasta varten ole avustajaa. Opetushallitus arvioi, että

varhaiskasvatuslain mukainen velvoite voisi soveltua myös esiopetukseen, kun ryhmässä on yksi tai useampi lapsi, jotka saavat erityisopettajan antamaa

opetusta säännöllisesti tai kokoaikaisesti. Tällä säännöksellä varmistettaisiin opetusryhmien joustava, lasten tarpeiden mukainen muodostaminen myös niissä

tilanteissa, kun erityisopettajan opetusta oppilaskohtaisena tukitoimena saavien lasten määrä ylittäisi 20 g § 2 momentissa esitetyn viiden oppilaan määrän.

20 g §:n 1 momentissa säädettäisiin edelleen, että perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättäisi opetuksen järjestäjä.

Opetushallitus toteaa, että ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen heterogeeniset, eri vuosiluokille siirtyvistä oppilaista koostuvat ryhmät ovat

opetuksen toteuttamisen ja eriyttämisen kannalta haasteellisia. Siksi Opetushallitus esittää, että momentin muotoilua täydennettäisiin seuraavasti:

Ryhmämuotoisen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä kuitenkin niin, että ryhmien

enimmäiskoko ei vaaranna opetusryhmässä opiskelevien oppilaiden opetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Esityksen 20 g §:n 4 momentin mukaan erityisluokanopettajan antamassa opetuksessa erityisluokassa saa olla enintään kahdeksan perusopetuslain 20 i §:n

1 momentin mukaisessa opetuksessa olevaa oppilasta. Opetushallitus esittää tarkasteltavaksi, voisiko tästä opetusryhmien sääntelystä luopua. Opetushallitus

katsoo, että 20 g §:n 3 momentin kymmenen oppilaan ja 4 momentin kuuden oppilaan rajaus koskien 20 i §:n 2 momentin mukaista opetusta on riittävää

opetusryhmien muodostamiseksi siten, että oppilaiden tarpeisiin voidaan vastata.

Opetushallitus pitää hyvänä, että hallituksen esityksen sanamuoto mahdollistaa joustavat menettelyt erityisopettajan opetuksesta muun opetuksen yhteydessä tai pienryhmässä sekä erityisluokassa. Opetushallitus toteaa kuitenkin, että kokonaisuudistuksen kannalta merkittävää on mahdollisimman selkeät ja yksiselitteiset linjaukset opettajien kelpoisuuksista: kuka tai ketkä ovat kelpoisia missäkin tukimuodossa oppilaita opettamaan. Edellä mainitun mukaisesti

kelpoisuusksymykset eivät saa olla esteenä tarkoituksenmukaisen tuen järjestämiselle ja lähikouluperiaatteen toteutumiselle.

Opetushallitus pitää hyvänä muutosta, jossa opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa asetuksessa (986/1998, jatkossa

kelpoisuusasetus) kelpoisuudet eri erityisopetuksen tehtäviin ilmenisivät selkeästi. Opetushallituksen antaa ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun

lain (1384/2015) nojalla päätöksiä toisessa EU/ETA-maassa hankitun ammattipätevyiden tunnustamisesta. On hyvä, että päätöksissä voidaan todeta

tehtävä, johon päätös antaa kelpoisuuden sen sijaan, että viitataan opetustoimen kelpoisuusasetuksen tietyn kohdan lisäksi tiettyyn perusopetuslain pykälään ja momenttiin. Ehdotetun lakimuutoksen 20 b, 20 c ja 20 g §:ssä säädettäisiin tukitoimista, niiden järjestämisestä ja opetusryhmistä. Erityisluokanopettaja

opettaa erityisluokassa enintään 10 oppilaan ryhmää. Muu on opetusta, jota annetaan enintään 5 oppilaan ryhmälle oppilaskohtaisena tukitoimena tai muun

opetuksen yhteydessä. Ehdotetussa kelpoisuusasetuksen muutoksessa erityisluokanopettajan kelpoisuus on selkeä. Sen sijaan 8 §:n 1 mom. termi

”Perusopetuksen erityisopettajana ” ei rajaa kelpoisuutta, koska sitä ei tarkenneta. Kelpoisuuden tulkintaa voisi auttaa, jos siinä olisi tarkennus, esim.

”Perusopetuksessa muuna erityisopettajana kuin erityisluokanopettajana.”

Opetushallituksen antamissa perusopetuksen erityisopetusta koskevissa ammattipätevyiden tunnustamispäätöksissä viitataan nykyisen

kelpoisuusasetuksen 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kelpoisuuteen antaa perusopetuslain (628/1998) 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua osa-aikaista

erityisopetusta tai 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kelpoisuuteen antaa perusopetuslain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua erityisopetusta. On tärkeää,

että laki- ja asetusmuutoksesta huolimatta ammattipätevyiden tunnustamispäätöksen saneiden kelpoisuudet säilyvät, ja työnantajan on

yksiselitteisesti mahdollisuus todeta tämä kelpoisuusasetuksesta. Opetushallitus on tehnyt ammattipätevyiden tunnustamispäätöksiä myös

kelpoisuudesta antaa perusopetuslain (628/1998) 17 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppilaille esiopetusta ja kehitysvammaisille oppilaille myös muuta

erityisopetusta. Ehdotetussa muutoksessa kelpoisuusasetukseen 8 §:n 5 momentin mukaisen sääntelyn poistamisen myötä he menettäisivät

ammattipätevyytensä, mikäli eivät ole asetuksen voimaan tullessa virka- tai työsuhteessa. On tärkeää, että siirtymäsäännökset turvaavat näissä tapauksissa

kelpoisuuden säilymisen esiopetuksen osalta, koska sen osalta asetukseen ei esitetä muutosta.

Kelpoisuusasetuksen 8 §:n 6 ja 7 kohdissa säädetään kelpoisuuden osoittamisesta Opetushallituksen antamilla kelpoisuustodistuksilla Islannissa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa suoritettujen koulutusten perusteella. Tällaisia todistuksia ei ole annettu, eikä erillisille kelpoisuustodistuksille ole

tarvetta. Näissä maissa koulutuksen hankkineille voidaan antaa ammattipätevyyden tunnustamislain (1384/2015) mukainen päätös ammattipätevyyden tunnustamisesta tai

ulkomaanopintolain (1385/2015) mukainen päätös erityisopetuksen opintojen rinnastamisesta. Ehdotamme näiden kohtien poistamista kelpoisuusasetuksen 8

§:stä asetuksen päivittämisen myötä. Vastaava kelpoisuustodistuksia koskeva kohta on myös aineenopettajan kelpoisuutta koskevassa 5 §:ssä. Ehdotamme

myös sen poistamista.

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[Tiivistelmä_Opetushallituksen_lausunnosta.docx](#)

Ruonala Heidi
Opetushallitus